

HEILSA OG LÍFSKJÖR SKÓLANEMA Í
HAFNARFIRÐI Í INNLENDUM OG ALÞJÓÐLEGUM
SAMANBURÐI

Dr. Ársæll Arnarsson

Rannsóknasetur forvarna

Háskólanum á Akureyri

Útgefið á Akureyri í júní 2016

© Rannsóknasetur forvarna við Háskólann á Akureyri

Sólborg við Norðurslóð, 600 Akureyri

Sími: +354 460 8000

Efnisyfirlit

Efnisyfirlit	3
Inngangur	5
LÍÐAN Í SKÓLA.....	6
Gengi í skóla.....	6
Skólalíðan	7
Kennurum annt um nemendur.....	8
Traust á kennurum.....	9
Þörf fyrir meiri stuðning	10
LÍKAMSRÆKT	11
Hreyfing.....	11
Álit á íþróttatímum	12
Fræðsla um gildi íþróttar	13
MATARÆÐI	14
Morgunmatur	14
Ávaxtaneysla.....	16
Grænmeti	17
Nammi.....	18
Gos með sykri	19
Orkudrykkir.....	21
Fræðsla um hollt mataræði.....	22
Megrún.....	23
HEILSA	24
Líkamsmynd.....	24
Höfuðverkir.....	26
Depurð	27
Svefn.....	29
Tannburstun	30
OFBELDI.....	32
Þolendur eineltis.....	32
Gerendur eineltis.....	34

Viðbrögð umsjónakennara við einelti	35
Viðbrögð annarra nemenda við einelti	36
Þekking á eineltisáætlun	37
Ótti við einelti	38
Slagsmál.....	39
VÍMUEFNANEYSLA	40
Reykingar	40
Tóbaksforvarnir.....	42
Tóbak í vör	42
Áfengisdrykkja	43
Ofurölvun	45
Forvarnir gegn áfengi	46
Kannabisneysla	47
KYNLÍF	48
Kynlíf og smokkanotkun	48
Kynfræðsla.....	49

Inngangur

Rannsóknin *Heilsa og lífskjör skólanema* er íslenskur hluti alþjóðlegs verkefnis sem unnið er að tilstuðlan Alþjóðaheilbrigðisstofnunarinnar (WHO) og nefnist *Health Behaviour in School-aged Children (HBSC)*. Þetta er ein viðamesta rannsókn samtímans á sviði heilsu og heilsutengdrar hegðunar ungs fólks. Rúmlega 40 lönd tóku þátt í þeirri fyrirlögn sem fram fór árið 2014. Meginmarkmiðið er að auka þekkingu og skilning á heilsu og lífskjörum ungs fólks. Viðfangsefni rannsóknarinnar eru viðtæk en meðal annars er spurt um lífstíl, næringu, matmálstíma, hreyfingu, tómstundir, slys, tannhirðu, líðan, félagsleg tengsl og umhverfi nemenda auk þess sem spurt er um ýmsa áhættuhegðun. Þátttaka Íslands í þessari alþjóðlegu rannsókn mun efla og styrkja til muna störf fræðimanna og fólks sem vinnur að forvörnum ungs fólks.

Rannsóknasetur forvarna við Háskólann á Akureyri stendur fyrir framkvæmd rannsóknarinnar og fær til þess styrk frá Lýðheilsusjóði, Heilbrigðisráðuneytinu, Rannsóknasjóði H.A. og Háskólasjóði KEA. Þóroddur Bjarnason prófessor í félagsfræði við Háskólann á Akureyri stýrði rannsókninni frá árinu 2005 en nú hefur Ársæll Arnarsson prófessor í sálfræði við sama skóla tekið við keflinu. Jafnframt taka á annan tug sérfræðinga og háskólanema virkan þátt í verkefninu. Stærstan þátt eiga þó kennarar og skólastjórar þeirra 160 skóla sem lögðu spurningalistana fyrir og að sjálfsögðu þeir nemendur sem gáfu sér tíma til að fylla þá út. Fyrirlögnin gekk mjög vel alls staðar á landinu og er það ekki síst að þakka velvilja og stuðningi skólafólks. Allir almennir skólar landsins, að einum undanskildum, sem hafa nemendur í 6., 8. eða 10. bekk tóku þátt. Alls svöruðu því 11.019 nemendur á landinu öllu.

Í þessari skýrslu eru fyrstu niðurstöður kynntar og staða mála á einstökum stærri sveitarfélögum borin saman við landið í heild. Hver og einn skóli sem tók þátt fær síðan sínar eigin niðurstöður í skýrsluformi. Útkoma nokkurra mælinga er einnig sýnd í samanburði við önnur Evrópulönd – einkum og sér í lagi við hin Norðurlöndin. Sé frekari upplýsinga óskað hvetjum við ykkur til að hafa samband við Ársæl Arnarsson (aararsson@unak.is) prófessor við Háskólann á Akureyri. Einnig er hægt að skoða alþjóðlega vefsíðu verkefnisins á hbsc.org.

Með bestu kveðju,

Starfsfólk Heilsu og lífskjara skólanema á Íslandi

LÍÐAN Í SKÓLA

Unglingsárin eru mjög mikilvægur tími sem hafa mótandi áhrif á flestum sviðum þroska einstaklingsins – þar á meðal á heilsu og vellíðan. Þessum þungvægu árum er að stórum hluta eytt innan veggja skólans. Styðjandi skólaumhverfi er því mjög mikilvægur þáttur til eflingar andlegrar og líkamlegrar heilsu bæði á unglingsárum og þegar fram í sækir.

Gengi í skóla

Nemendur voru spurðir hvernig þeir héldu að kennurum sínum fyndist þeim ganga miðað við bekkjarfélagana. Af niðurstöðunum má ráða að íslenskir kennarar eru mjög styðjandi við nemendur sína. Flestum finnst þeim ganga betur en í meðallagi – sem samkvæmt ströngustu skilgreiningu getur ekki gengið upp. Fyrir einhverja kann þetta að hljóma eins og að nemendur hafi ekki raunsæja mynd af hæfileikum sínum, en sýnir þvert á móti að kennurum tekst að viðhalda sjálfstrausti meðal langflesttra nemenda sem verður seint ofmetið. Að vísu þyngist róðurinn aðeins þegar komið er upp í 10. bekk en þó eru flestir nemendur þar einnig uppfullir sjálfstrausts. Nemendur í Hafnarfirði eru frekar sáttir við sitt gengi – sérstaklega sjöttu bekkingar.

Hvernig heldur þú að kennurum þínum finnist þér ganga í skólanum miðað við bekkjarféлага þína?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög vel	38,1%	40,7%	46,8%
	Vel	47,5%	46,5%	40,9%
	Í meðallagi	12,6%	11,1%	11,3%
	Undir meðallagi	1,8%	1,7%	1,0%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög vel	29,2%	31,8%	31,2%
	Vel	44,2%	42,6%	47,9%
	Í meðallagi	22,0%	21,3%	16,2%
	Undir meðallagi	4,6%	4,2%	4,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög vel	26,1%	28,9%	29,6%
	Vel	37,0%	35,2%	31,7%
	Í meðallagi	29,1%	28,4%	30,8%
	Undir meðallagi	7,8%	7,6%	7,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Skólalíðan

Ein allra ánægjulegasta niðurstaða þessarar rannsóknar er hversu stórt hlutfall nemenda segist líka vel eða þokkalega í skólanum. Einhver smávægilegur breytileiki var milli landshluta og aldurshópa en heilt yfir litið er útkoman afar gleðileg. Munurinn milli landsins alls, höfuðborgarsvæðisins er óverulegur.

Hvernig líkar þér í skólanum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög vel	49,0%	50,8%	47,8%
	Þokkalega	43,7%	41,8%	41,8%
	Ekki vel	5,2%	5,1%	8,0%
	Alls ekki vel	2,2%	2,3%	2,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög vel	41,9%	45,1%	39,8%
	Þokkalega	48,2%	45,5%	49,9%
	Ekki vel	7,0%	6,6%	7,0%
	Alls ekki vel	2,9%	2,8%	3,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög vel	44,7%	46,4%	42,6%
	Þokkalega	45,6%	45,2%	48,6%
	Ekki vel	6,7%	5,4%	4,8%
	Alls ekki vel	2,9%	3,0%	3,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Kennurum annt um nemendur

Nemendur voru beðnir um að taka afstöðu til fullyrðingarinnar „Mér finnst kennurunum vera annt um mig sem einstakling“. Eins og sést í töflunni hér að neðan eru langflestir nemendur sammála eða mjög sammála þessari fullyrðingu – um 75% nemenda í 6. bekk og 65% í 10. bekk. Meirihluti þeirra sem svarar með öðrum hætti segist hvorki sammála né ósammála. Þetta er mjög jákvæð niðurstaða sem rímar vel við almenna vellíðan nemenda í skólum landsins. Af hafnfirskum nemendum eru það sérstaklega sjöttu og tíundu bekklingarnir sem eru áberandi jákvæðir gagnvart þessari fullyrðingu.

Mér finnst kennurunum vera annt um mig sem einstakling				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	36,4%	37,3%	43,6%
	Frekar sammála	39,2%	38,0%	35,3%
	Hvorki sammála né ósammála	18,9%	18,8%	14,2%
	Frekar ósammála	3,4%	3,7%	4,8%
	Mjög ósammála	2,0%	2,2%	2,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	23,2%	23,7%	26,3%
	Frekar sammála	39,5%	37,9%	35,6%
	Hvorki sammála né ósammála	28,3%	28,6%	28,3%
	Frekar ósammála	6,1%	6,5%	6,4%
	Mjög ósammála	2,8%	3,2%	3,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	24,8%	26,0%	30,4%
	Frekar sammála	39,3%	37,6%	34,9%
	Hvorki sammála né ósammála	28,0%	28,6%	25,9%
	Frekar ósammála	5,7%	5,6%	6,0%
	Mjög ósammála	2,2%	2,1%	2,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Traust á kennurum

Fullyrðingunni „Ég treysti kennurunum mínum mjög vel“ svöruðu langflestir sjöttu bekkingar með afar jákvæðum hætti. Eftir því sem nemendahópurinn eldist verður hann hins vegar neikvæðari gagnvart henni. Þó er mikilvægt að halda því til haga að meðal 10. bekinga eru aðeins á bilinu 10-15% sem taka neikvæða afstöðu til hennar. Hafnafirskir nemendur greina sig ekki frá öðrum að þessu leyti.

Ég treysti kennurunum mínum mjög vel		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	57,6%	58,3%	60,4%
	Frekar sammála	26,4%	25,7%	25,5%
	Hvorki sammála né ósammála	10,9%	10,5%	9,4%
	Frekar ósammála	3,1%	3,2%	3,4%
	Mjög ósammála	1,9%	2,3%	1,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	32,3%	31,8%	33,7%
	Frekar sammála	37,0%	35,8%	32,9%
	Hvorki sammála né ósammála	19,4%	20,4%	19,7%
	Frekar ósammála	6,9%	7,4%	8,4%
	Mjög ósammála	4,4%	4,6%	5,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	27,9%	28,3%	33,5%
	Frekar sammála	38,8%	38,2%	32,0%
	Hvorki sammála né ósammála	23,0%	23,5%	21,8%
	Frekar ósammála	6,5%	6,7%	7,9%
	Mjög ósammála	3,8%	3,4%	4,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Pörf fyrir meiri stuðning

Þegar nemendurnir voru beðnir um að taka afstöðu til fullyrðingarinnar „Ég þarf meiri stuðning til náms en ég fæ núna (til þess að ná árangri)“ kom í ljós nokkuð jöfn dreifing á svarmöguleikanna sé landið í heild skoðað. Nokkur breytileiki er milli landshluta en lítil eftir aldurshópum. Dreifing svara hafnfirskra unglunga er svipuð og gerist annars staðar á landinu.

Ég þarf meiri stuðning til náms en ég fæ núna (til þess að ná árangri)				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	19,0%	18,5%	20,9%
	Frekar sammála	19,6%	18,4%	22,3%
	Hvorki sammála né ósammála	26,7%	26,6%	19,9%
	Frekar ósammála	17,8%	18,0%	18,5%
	Mjög ósammála	17,0%	18,4%	18,5%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	15,2%	15,9%	23,3%
	Frekar sammála	20,6%	20,2%	20,8%
	Hvorki sammála né ósammála	26,9%	25,5%	23,6%
	Frekar ósammála	20,5%	20,3%	15,4%
	Mjög ósammála	16,9%	18,1%	16,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	17,7%	18,3%	23,0%
	Frekar sammála	21,3%	21,4%	23,3%
	Hvorki sammála né ósammála	25,5%	24,1%	21,5%
	Frekar ósammála	19,9%	19,1%	16,1%
	Mjög ósammála	15,7%	17,1%	16,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

LÍKAMSRÆKT

Hreyfing

Nemendur voru beðnir um að svara eftirfarandi spurningu: „Af síðastliðnum 7 dögum, hversu marga daga hefur þú stundað líkamlega hreyfingu samanlagt í 60 mínútur eða meira á dag?“ Sé litið til landsins í heild þá kemur í ljós að flestir nemendur í öllum aldurshópum hafa hreyft sig þetta mikið alla daga vikunnar. Nokkuð dregur úr hreyfingu með hækkandi aldri og tíðni hennar er talsvert breytileg milli svæða. Unglingar í Hafnarfirði virðast líklegri til að hreyfa sig mikið en jafnaldrar þeirra.

Af síðastliðnum 7 dögum, hversu marga daga hefur þú stundað líkamlega hreyfingu samanlagt í 60 mínútur eða meira á dag?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Engan	4,2%	3,7%	3,7%
	1 dag	4,5%	4,7%	4,8%
	2 daga	7,2%	7,0%	5,4%
	3 daga	12,7%	12,3%	11,2%
	4 daga	14,1%	14,4%	13,9%
	5 daga	17,8%	17,7%	14,3%
	6 daga	13,3%	13,5%	13,6%
	7 daga	26,2%	26,7%	33,0%
Total		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Engan	4,3%	4,2%	3,2%
	1 dag	4,7%	4,5%	4,4%
	2 daga	9,4%	8,9%	7,9%
	3 daga	13,6%	13,2%	13,2%
	4 daga	15,5%	15,1%	12,6%
	5 daga	16,7%	15,8%	17,9%
	6 daga	14,1%	15,0%	13,8%
	7 daga	21,7%	23,3%	27,0%
Total		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Engan	5,7%	6,6%	6,7%
	1 dag	6,1%	6,6%	7,0%
	2 daga	9,9%	10,3%	11,3%
	3 daga	12,3%	11,4%	13,1%
	4 daga	15,3%	15,1%	13,1%
	5 daga	16,2%	15,0%	11,6%
	6 daga	14,4%	14,9%	14,6%
	7 daga	20,1%	20,2%	22,6%
Total		100,0%	100,0%	100,0%

Álit á íþróttatímum

Þátttakendur voru beðnir um að segja álit sitt á íþróttatímum í skólanum. Vel ríflega helmingur krakkanna í 6. bekk sögðust líka mjög vel við þá og ríflega fjórðungur líkaði vel við þá. Það dregur talsvert úr þessari jákvæðni eftir því sem nemendahópurinn eldist en jafnvel meðal 10. bekkinga eru aðeins á milli 2-6% svarenda sem eru neikvæðir gagnvart íþróttatímum. Hafnirskir sjöttu bekkingar eru mjög jákvæðir gagnvart íþróttatímum en að öðru leyti líkjast svörin öðrum stöðum á landinu.

Hvað finnst þér um íþróttatímana í skólanum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mér líkar mjög vel við þá	56,6%	54,7%	61,5%
	Mér líkar vel við þá	27,4%	28,9%	23,1%
	Mér líkar hvorki vel eða illa við þá	11,9%	11,8%	10,1%
	Mér líkar illa við þá	2,1%	2,2%	2,1%
	Mér líkar mjög illa við þá	1,4%	1,6%	2,8%
	Ég tek ekki þátt í íþróttatímum í skólanum	,6%	,7%	,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mér líkar mjög vel við þá	39,7%	35,4%	34,5%
	Mér líkar vel við þá	30,9%	31,0%	27,4%
	Mér líkar hvorki vel eða illa við þá	19,1%	20,8%	22,4%
	Mér líkar illa við þá	5,0%	6,7%	8,6%
	Mér líkar mjög illa við þá	4,1%	5,1%	6,5%
	Ég tek ekki þátt í íþróttatímum í skólanum	1,2%	1,0%	0,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mér líkar mjög vel við þá	29,8%	26,7%	23,4%
	Mér líkar vel við þá	35,0%	33,7%	34,7%
	Mér líkar hvorki vel eða illa við þá	21,8%	24,1%	28,0%
	Mér líkar illa við þá	5,7%	6,6%	7,3%
	Mér líkar mjög illa við þá	4,0%	4,7%	3,6%
	Ég tek ekki þátt í íþróttatímum í skólanum	3,6%	4,3%	3,0%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Fræðsla um gildi íþróttar

Um tveir þriðju hlutar nemenda töldu sig hafa fengið fræðslu um gildi íþróttar og líkamsræktar. Það hlutfall breyttist lítið eftir landsvæðum eða aldri. Hafnfirskir krakkar telja sig flesta hafa fengið slíka fræðslu en hlutfall þeirra er samt talsvert lægra en á öðrum stöðum á landinu. Það má hins vegar spyrja hvort það skipti einhverju máli því eins og sjá má á spurningu um hreyfingu þá eru hafnfirskir krakkar mjög duglegir.

Hefurðu fengið fræðslu í skólanum um gildi íþróttar og líkamsræktar?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Já	65,6%	65,0%	61,1%
	Nei	7,9%	8,0%	9,7%
	Veit ekki	26,5%	27,0%	29,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Já	61,7%	59,2%	52,2%
	Nei	13,2%	15,4%	20,2%
	Veit ekki	25,1%	25,4%	27,5%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
bekkur	Já	63,9%	62,2%	53,2%
	Nei	17,4%	18,7%	23,9%
	Veit ekki	18,7%	19,1%	23,0%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

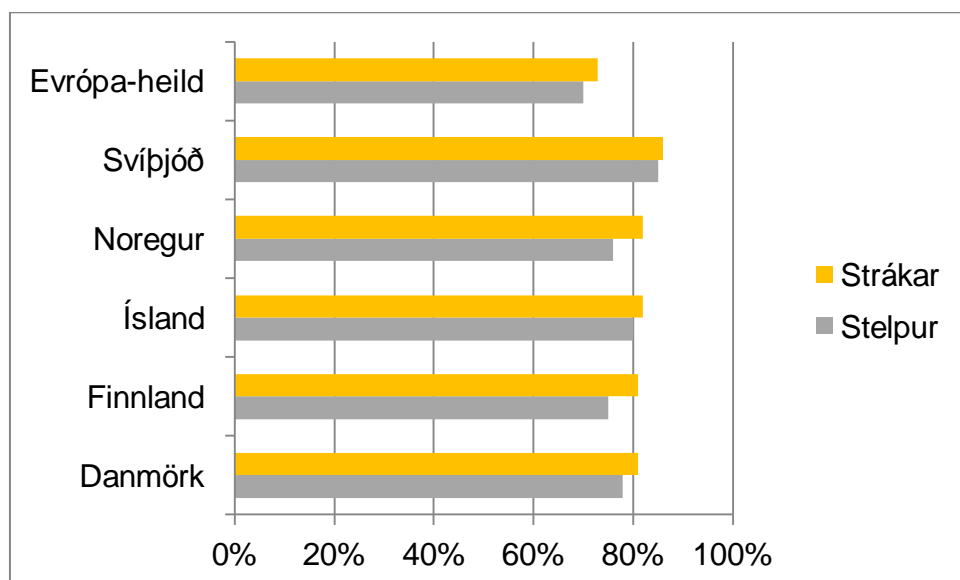
MATARÆÐI

Heilbrigt mataræði í bernsku og á unglingsárum hefur mikil áhrif á almennt heilsufar, líkamlegan vöxt og andlegan þroska. Þær matarvenjur sem einstaklingurinn tileinkar sér á þessum árum geta fylgt honum fram á fullorðinsár og haft veruleg áhrif á þróun sjúkdóma og lífslíkur.

Morgunmatur

Nemendur voru spurðir af því hversu oft þeir borðuðu morgunmat (meira en t.d. mjólkurglas eða glas af ávaxtasafa). Eins og súluritið hér að neðan sýnir var langalgengast að þeir borðuðu morgunmat alla fimm virka daga vikunnar. Á súluritinu má sjá hvernig Ísland kom út í samanburði við Norðurlöndin og heildarniðurstöðu allra rúmlega 40 Evrópulandanna sem tóku þátt. Eins og sjá má borða íslenskir 6. bekkingar morgunmat með foreldrum sínum álíka oft og jafnaldrar þeirra á hinum Norðurlöndunum og aðeins oftar en meðaltal allra Evrópulandanna. Hins vegar er það athyglisvert að strákar virðast í öllum löndum líklegri til að gera það en stelpur.

Hlutfall 6. bekkinga sem borða morgunmat alla virka daga

Í töflunni að neðan er svo frekari sundurgreining á gögnunum frá Íslandi eftir aldri og búsetu. Langstærstur hluti unglínganna á öllum landsvæðum borðar morgunmat alla virka daga vikunnar en nokkur munur var milli landsvæða sem ekki virðist vera hægt að skýra með vísan til búsetuþéttleika. Hins vegar áttu öll landsvæðin það sammerkt að algengi þess að unglíngarnir borði morgunmat minnkar eftir því sem þau eldast. Í Hafnarfirði virðist þessi mæling ekki skera sig á neinn hátt frá landinu í heild.

Hversu oft borðar þú venjulega morgunmat (meira en t.d. mjólkurglas eða glas af ávaxtasafa) á VIRKUM dögum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	5,2%	5,1%	4,3%
	Einn dag	2,4%	2,5%	2,3%
	Tvo daga	2,5%	2,3%	2,3%
	Þrjú daga	4,5%	3,8%	2,3%
	Fjóra daga	4,7%	4,6%	6,0%
	Fimm daga	80,7%	81,7%	82,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	7,1%	6,8%	7,0%
	Einn dag	2,6%	2,4%	2,8%
	Tvo daga	3,8%	3,4%	1,7%
	Þrjú daga	6,9%	7,3%	7,8%
	Fjóra daga	7,8%	8,0%	6,7%
	Fimm daga	71,9%	72,1%	74,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	12,0%	11,4%	11,5%
	Einn dag	2,8%	2,9%	3,3%
	Tvo daga	4,2%	4,0%	2,7%
	Þrjú daga	6,1%	6,0%	6,3%
	Fjóra daga	6,3%	6,5%	7,6%
	Fimm daga	68,6%	69,1%	68,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Ávaxtaneysla

Þegar nemendur voru inntir eftir því hversu oft í viku þeir borðuðu ávexti kom í ljós að neyslan var talsverð. Einungis 10-15% þátttakenda sögðust borða ávexti sjaldnar en tvisvar til fjórum sinnum í viku. Eins og taflan hér að neðan sýnir var nánast enginn munur á svörum eftir landinu öllu, höfuðborgarsvæðinu eða Hafnarfirði sérstaklega.

Hversu oft í viku borðar þú ávexti?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	1,0%	,9%	,3%
	Sjaldnar en 1x	5,1%	4,5%	6,0%
	Einu sinni	4,7%	3,9%	4,0%
	2-4 daga	25,5%	24,6%	25,3%
	5-6 daga	20,7%	21,1%	19,3%
	Daglega	21,0%	21,7%	22,0%
	Oft á dag	22,0%	23,4%	23,0%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	1,5%	1,1%	2,2%
	Sjaldnar en 1x	5,2%	4,8%	7,5%
	Einu sinni	7,8%	8,0%	8,9%
	2-4 daga	31,9%	31,0%	28,8%
	5-6 daga	20,1%	19,1%	15,1%
	Daglega	16,1%	16,7%	16,8%
	Oft á dag	17,3%	19,2%	20,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	1,4%	1,4%	2,1%
	Sjaldnar en 1x	4,9%	4,8%	5,5%
	Einu sinni	7,8%	8,2%	9,8%
	2-4 daga	29,5%	28,9%	27,3%
	5-6 daga	16,1%	15,0%	13,5%
	Daglega	17,8%	17,8%	15,6%
	Oft á dag	22,6%	23,9%	26,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Grænmeti

Nemendur voru spurðir um það hversu oft í viku þeir borðuðu grænmeti. Nokkur munur var á svörum eftir landshlutum en þess ber að geta að spurninguna er hægt að túlka með mismunandi hætti og skiptir þá máli hvort nemendur tiltaki soðið eða steikt grænmeti í mat eða ekki. Þeim er í raun í sjálfsveld sett hvernig þeir skilgreina þessa neyslu og einhver hluti breytileikans kann að stafa af slíkum mismun. Grænmetisneysla unglunga í Hafnafirði og á öðrum stöðum innan höfuðborgarsvæðisins kann að vera aðeins meiri en á landsbyggðinni.

Hversu oft í viku borðar þú grænmeti?

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	2,5%	2,2%	1,7%
	Sjaldnar en 1x	7,8%	6,6%	6,5%
	Einu sinni	9,1%	8,4%	8,6%
	2-4 daga	28,7%	29,0%	30,2%
	5-6 daga	19,8%	19,7%	18,2%
	Daglega	17,6%	18,8%	18,9%
	Oft á dag	14,3%	15,2%	15,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	4,0%	3,2%	4,7%
	Sjaldnar en 1x	6,0%	4,8%	5,6%
	Einu sinni	10,2%	9,2%	9,2%
	2-4 daga	34,7%	34,7%	33,5%
	5-6 daga	19,3%	19,5%	17,0%
	Daglega	14,5%	15,3%	13,4%
	Oft á dag	11,2%	13,3%	16,5%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	2,6%	2,4%	3,4%
	Sjaldnar en 1x	5,3%	4,5%	5,3%
	Einu sinni	8,6%	8,4%	5,9%
	2-4 daga	29,5%	27,8%	27,3%
	5-6 daga	19,5%	19,6%	16,8%
	Daglega	20,4%	22,0%	26,1%
	Oft á dag	14,2%	15,4%	15,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Nammi

Sælgætisneysla er nokkuð mikil í öllum aldurshópum og á öllum landsvæðum þó vissulega sé hún breytileg. Í heildina má sjá að nemendur í 10. bekk borða meira nammi en þeir sem yngri eru. Munurinn á Hafnarfirði og öðrum stöðum er óverulegur.

Hversu oft í viku borðar þú nammi?

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	3,9%	4,2%	2,7%
	Sjaldnar en 1x	28,1%	28,1%	27,8%
	Einu sinni	47,1%	46,6%	50,2%
	2-4 daga	16,6%	17,2%	13,7%
	5-6 daga	1,8%	2,0%	1,7%
	Daglega	1,7%	1,3%	3,4%
	Oft á dag	,7%	,6%	,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	4,7%	4,9%	6,4%
	Sjaldnar en 1x	23,2%	23,6%	24,4%
	Einu sinni	39,5%	38,1%	38,7%
	2-4 daga	26,5%	27,1%	23,8%
	5-6 daga	3,7%	3,7%	4,5%
	Daglega	1,3%	1,5%	0,8%
	Oft á dag	1,1%	1,1%	1,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	6,2%	6,7%	6,8%
	Sjaldnar en 1x	20,0%	20,8%	23,2%
	Einu sinni	32,6%	31,9%	34,4%
	2-4 daga	33,3%	32,2%	27,2%
	5-6 daga	4,6%	5,0%	4,6%
	Daglega	1,9%	1,7%	1,5%
	Oft á dag	1,4%	1,6%	2,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Gos með sykri

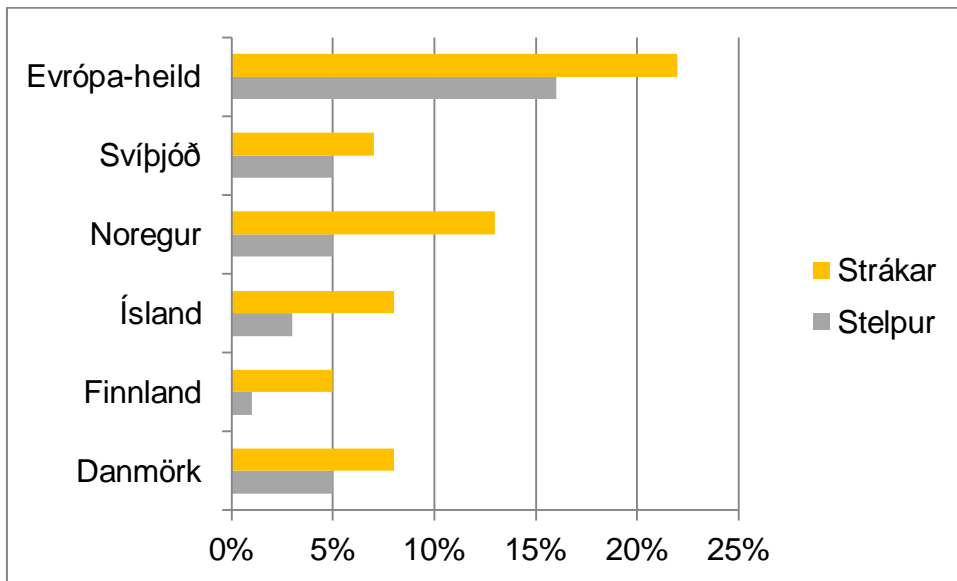
Um fimmtungur nemenda segist aldrei drekka gos með sykri og fjórðungur segist gera slíkt sjaldnar en einu sinni í viku. Unglingar í 10. bekk eru líklegri en aðrir til þess að drekka aldrei gos með sykri en þeir eru jafnframt líklegastir til þess að drekka það oftast. Hafnirskir unglingar eru kannski örlítið líklegri en aðrir til að vera í þeim hópi sem drekkur gos oftast, þ.e. 5-6 daga í viku, daglega eða oft á dag.

Hversu oft í viku drekkur þú gos með sykri?

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	19,0%	19,7%	22,6%
	Sjaldnar en 1x	30,6%	31,4%	25,0%
	Einu sinni	22,7%	23,2%	25,7%
	2-4 daga	20,3%	18,9%	15,4%
	5-6 daga	3,4%	3,4%	5,5%
	Daglega	2,0%	1,6%	2,4%
	Oft á dag	2,0%	1,8%	3,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	17,5%	18,4%	18,3%
	Sjaldnar en 1x	24,3%	23,9%	21,6%
	Einu sinni	22,7%	22,4%	20,2%
	2-4 daga	25,5%	25,4%	26,4%
	5-6 daga	5,5%	5,6%	7,6%
	Daglega	2,3%	2,3%	2,8%
	Oft á dag	2,1%	2,1%	3,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	23,3%	24,9%	27,2%
	Sjaldnar en 1x	23,5%	23,7%	23,5%
	Einu sinni	19,0%	17,9%	15,5%
	2-4 daga	22,2%	22,3%	20,7%
	5-6 daga	5,8%	5,3%	5,6%
	Daglega	2,6%	2,3%	3,7%
	Oft á dag	3,6%	3,7%	3,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Myndin hér að neðan sýnir hvernig íslenskir 10. bekkingar koma út í samanburði við jafnaldra sína í Evrópu þegar kemur að því að drekka gos með sykri. Heilt yfir koma allar Norðurlandþjóðirnar mun betur út en aðrar Evrópuþjóðir. Strákar drekka frekar gos með sykri en stelpur.

Hlutfall 10. bekkinga sem drekka gos með sykri á hverjum degi

Orkudrykkir

Neysla á orkudrykkjum vex mjög með aldri unglínganna og um 5% nemenda í 10. bekk neyta þessara drykkja í verulegum mæli. Hafnfirskir unglíngar eru ansi drjúgir við þessa drykkju samanborið við aðra.

Hversu oft í viku drekkur þú orkudrykki?

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	84,5%	85,5%	80,4%
	Sjaldnar en 1x	11,4%	10,7%	14,2%
	Einu sinni	2,1%	2,1%	2,4%
	2-4 daga	1,1%	1,0%	2,7%
	5-6 daga	,3%	,3%	,3%
	Daglega	,2%	,1%	
	Oft á dag	,4%	,3%	
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	74,6%	75,3%	70,2%
	Sjaldnar en 1x	17,6%	16,8%	20,5%
	Einu sinni	3,5%	3,9%	4,5%
	2-4 daga	2,5%	2,3%	2,2%
	5-6 daga	,8%	,8%	1,7%
	Daglega	,3%	,3%	
	Oft á dag	,7%	,6%	,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	66,1%	66,3%	63,4%
	Sjaldnar en 1x	23,8%	23,2%	25,5%
	Einu sinni	4,4%	4,7%	5,0%
	2-4 daga	3,5%	3,3%	3,4%
	5-6 daga	,7%	,9%	,6%
	Daglega	,3%	,3%	,6%
	Oft á dag	1,1%	1,3%	1,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Fræðsla um hollt mataræði

Þegar þátttakendur voru spurðir um hvort þeir hefðu fengið fræðslu um hollt mataræði í skólanum kom nokkuð sérkennilegt mynstur fram í svörum – yngri nemendur sögðust frekar hafa fengið slíka fræðslu en þeir eldri. Þetta kallar á ýmsar áhugaverðar vangaveltur sem því miður verður ekki svarað með þessum gögnum. Engin munur er á svörum nemenda frá Hafnarfirði og annarra við þessari spurningu.

Hefurðu fengið fræðslu í skólanum um hollt mataræði?		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Já	85,5%	86,0%	86,9%
	Nei	4,6%	4,6%	4,4%
	Veit ekki	9,9%	9,3%	8,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Já	80,7%	79,0%	80,8%
	Nei	9,0%	9,9%	8,5%
	Veit ekki	10,4%	11,1%	10,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Já	72,8%	72,3%	71,6%
	Nei	15,0%	15,4%	16,3%
	Veit ekki	12,2%	12,2%	12,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Megrún

Nemendur voru spurðir hvort þeir væru í megrún eða að reyna að létta sig á annan hátt. Um tveir þriðju hlutar 6. bekkinga töldu þyngd sína vera í lagi en einungis helmingur 10. bekkinga. Þó draga mætti þá ályktun af þjóðfélagsumræðunni að það væri jákvætt að svo stór hluti nemenda væri að takast á við líkamsþyngd sína er raunin önnur. Í fyrsta lagi eru þær aðferðir sem krakkarnir nota til þyngdarstjórnunar sjaldnast vænlegar til árangurs, heldur þvert á móti eru þær líklegri til að valda þyngdaraukningu þegar fram í sækir. Í öðru lagi er stór hluti einstaklinga í kjörþyngd að reyna að draga enn frekar úr líkamsþyngd sinni.

Krökkum frá Hafnarfirði svipar til annarra að þessu leyti og þau frávík sem sjást virðast ekki tengjast stöðugum þáttum – þannig virðast fleiri áttundu bekkingar en færri tíundu bekkingar frá Hafnarfirði vera að reyna að létta sig en jafnaldrar þeirra.

Ert þú í megrún eða ert þú að reyna að létta þig á annan hátt?		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Nei, þyngd mín er í lagi	68,6%	69,7%	70,4%
	Nei, en ég þarf að léttast	10,3%	10,0%	8,3%
	Nei, vegna þess að ég þyrfti að þyngjast	5,1%	5,3%	4,3%
	Já, ég er að reyna að léttast	16,0%	14,9%	16,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Nei, þyngd mín er í lagi	58,9%	60,6%	57,7%
	Nei, en ég þarf að léttast	12,2%	12,0%	10,9%
	Nei, vegna þess að ég þyrfti að þyngjast	6,3%	6,6%	5,6%
	Já, ég er að reyna að léttast	22,6%	20,8%	25,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Nei, þyngd mín er í lagi	47,4%	48,3%	48,0%
	Nei, en ég þarf að léttast	14,6%	14,1%	18,4%
	Nei, vegna þess að ég þyrfti að þyngjast	11,1%	12,3%	11,8%
	Já, ég er að reyna að léttast	26,9%	25,4%	21,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

HEILSA

Líkamsmynd

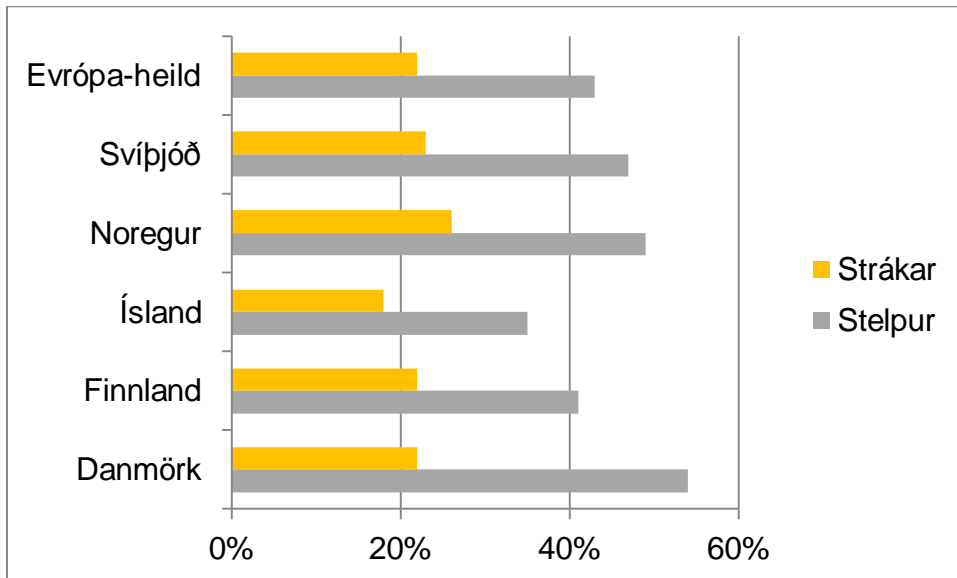
Í svörum við spurningunni „Hversu ánægð/ur eða óánægð/ur ertu með líkamsvöxt þinn?“ koma fram gríðarlega neikvæð áhrif af aldri þar sem um helmingur krakka í 6. bekk segist mjög ánægður en það sama má segja um aðeins tæplega fimmting unglinga í 10. bekk. Meðal hafnfirskra ungmenna má sjá örlítið jákvæðari líkamsmynd meðal sjöttu og áttundu bekkinga en gengur og gerist á landinu í heild.

Hversu ánægð/ur eða óánægð/ur ertu með líkamsvöxt þinn?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög ánægð/ur	49,5%	49,5%	54,6%
	Frekar ánægð/ur	32,4%	32,9%	34,2%
	Hvorki ánægð/ur eða óánægð/ur	12,9%	12,5%	6,9%
	Frekar óánægð/ur	4,2%	4,0%	3,6%
	Mjög óánægð/ur	1,1%	1,1%	0,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög ánægð/ur	29,2%	31,1%	37,6%
	Frekar ánægð/ur	37,8%	37,3%	29,2%
	Hvorki ánægð/ur eða óánægð/ur	19,3%	18,7%	21,9%
	Frekar óánægð/ur	10,2%	9,6%	8,1%
	Mjög óánægð/ur	3,5%	3,3%	3,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög ánægð/ur	19,1%	19,7%	20,4%
	Frekar ánægð/ur	37,7%	38,7%	38,6%
	Hvorki ánægð/ur eða óánægð/ur	22,1%	22,2%	22,5%
	Frekar óánægð/ur	14,8%	13,6%	14,0%
	Mjög óánægð/ur	6,2%	5,7%	4,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Myndin hér að neðan sýnir samanburð á hversu stór hluti evrópskra 15 ára unglunga upplifa sig of feita. Samanborið við önnur lönd virðast Íslenskir unglingar hafa jákvæðari mynd af sjálfum sér. En þessi mynd dregur sérstaklega fram það kynjasmisvægi sem er í líkamsmynd þar sem um það bil helmingi færri strákar en stelpur telja sig of feita.

Hlutfall 10. bekkinga sem finnst þeir of feitir

Höfuðverkir

Eins og taflan hér að neðan sýnir er mjög algengt að nemendur þjáist af höfuðverkjum og virðist sem tíðni slíkra verkja breytist lítið með aldri. Um 5-10% nemenda segist hafa höfuðverk nær daglega og ef slegið er saman tölum fyrir þá sem segjast fá þá oftast en einu sinni í viku kemur í ljós að það á við um nær fjórðung nemenda. Svör nemenda frá Hafnarfirði skera sig ekki frá öðrum.

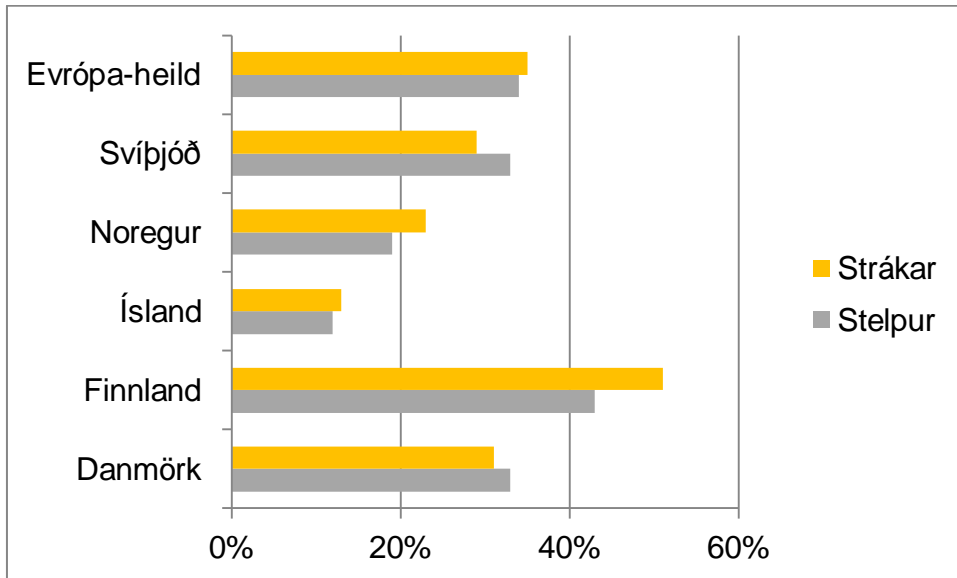
Hversu oft hefur þú fundið fyrir höfuðverk á síðustu 6 mánuðum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Hér um bil daglega	6,5%	6,0%	9,1%
	Oftast en einu sinni í viku	10,6%	10,3%	11,1%
	Um það bil vikulega	13,6%	12,7%	12,8%
	Um það bil mánaðarlega	24,0%	24,1%	24,6%
	Sjaldan eða aldrei	45,3%	47,0%	42,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Hér um bil daglega	6,2%	6,3%	5,6%
	Oftast en einu sinni í viku	11,7%	12,1%	11,7%
	Um það bil vikulega	17,1%	17,5%	21,2%
	Um það bil mánaðarlega	25,1%	24,7%	21,2%
	Sjaldan eða aldrei	39,9%	39,5%	40,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Hér um bil daglega	6,0%	5,5%	6,3%
	Oftast en einu sinni í viku	13,1%	13,9%	19,0%
	Um það bil vikulega	17,1%	17,4%	17,5%
	Um það bil mánaðarlega	25,4%	24,9%	19,0%
	Sjaldan eða aldrei	38,3%	38,3%	38,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Depurð

Minnihluti nemenda finnur sjaldan eða aldrei fyrir depurð. Talsverður fjöldi yngstu þátttakendanna sagðist finna oft fyrir depurð og það hlutfall jókst með aldri. Á milli 10-15% sjöttu bekkinga sagðist upplifa slíkt oft en einu sinni í viku en það sama átti við um fjórðung tíundu bekkinga. Það er helst meðal áttundu bekkinga sem finna fyrir depurð daglega sem hafnfirsk ungmenni skera sig að einhverju leyti frá öðrum.

Hversu oft hefur þú fundið fyrir depurð á síðustu 6 mánuðum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Hér um bil daglega	5,4%	4,8%	4,8%
	Oftar en einu sinni í viku	9,6%	9,4%	9,5%
	Um það bil vikulega	15,9%	14,8%	13,9%
	Um það bil mánaðarlega	26,8%	27,3%	25,5%
	Sjaldan eða aldrei	42,2%	43,6%	46,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Hér um bil daglega	6,3%	6,5%	9,4%
	Oftar en einu sinni í viku	9,5%	9,3%	9,4%
	Um það bil vikulega	16,0%	15,7%	16,4%
	Um það bil mánaðarlega	27,1%	26,8%	22,5%
	Sjaldan eða aldrei	41,0%	41,7%	42,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Hér um bil daglega	9,1%	8,4%	8,2%
	Oftar en einu sinni í viku	13,1%	13,7%	16,6%
	Um það bil vikulega	16,7%	17,8%	18,7%
	Um það bil mánaðarlega	26,0%	25,4%	25,4%
	Sjaldan eða aldrei	35,0%	34,8%	31,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Á súluritinu er tekið dæmi af 6. bekkingum og hversu margir þeirra upplifa depurð oftari en einu sinni í viku. Eins og sjá má finna íslenskir drengir oftari fyrir slíku en jafnaldrar þeirra í Evrópu í heild sem og á öllum Norðurlöndunum. Stúlkur upplifa frekar depurð en drengir og í þessum samanburði eru það aðeins þær dönsku sem gera það oftari en þær íslensku.

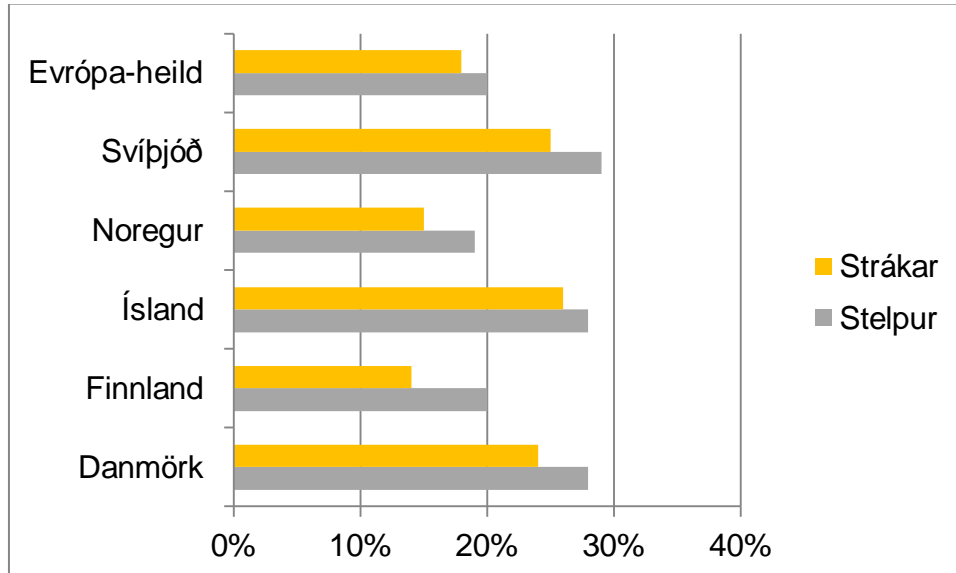

Svefn

Örlítið virðist draga úr svefnörðugleikum með hækkandi aldri þátttakenda en engu að síður segjast um 10% allra nemenda í 10. bekk eiga erfitt með svefn á nærri því hverri nóttu. Í raun má segja að aðeins rétt rúmlega helmingur unglinganna eigi sjaldan í vandræðum með svefn, þ.e. mánaðarlega eða sjaldnar. Svefnörðugleikar meðal barna í Hafnarfirði kunna að vera örlítið algengari en annars staðar á landinu.

Hversu oft hefur þú fundið fyrir svefnörðugleikum á síðustu 6 mánuðum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Hér um bil daglega	14,0%	13,5%	16,3%
	Oftar en einu sinni í viku	13,7%	13,2%	13,6%
	Um það bil vikulega	14,7%	14,6%	13,6%
	Um það bil mánaðarlega	19,1%	19,0%	19,7%
	Sjaldan eða aldrei	38,6%	39,7%	36,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Hér um bil daglega	12,2%	11,8%	11,9%
	Oftar en einu sinni í viku	14,4%	14,9%	16,9%
	Um það bil vikulega	15,3%	14,2%	15,3%
	Um það bil mánaðarlega	21,4%	21,8%	15,6%
	Sjaldan eða aldrei	36,7%	37,4%	40,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Hér um bil daglega	11,1%	11,7%	12,7%
	Oftar en einu sinni í viku	15,2%	15,3%	16,1%
	Um það bil vikulega	15,3%	15,7%	14,2%
	Um það bil mánaðarlega	21,2%	20,7%	19,7%
	Sjaldan eða aldrei	37,2%	36,6%	37,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Myndin hér að neðan sýnir hlutfall íslenskra nemenda í 6. bekk sem segjast eiga í erfiðleikum með svefn oftar en einu sinni í viku samanborið við jafnaldra sína annars staðar í Evrópu. Eins og unglingar í Svíþjóð og Danmörku eru íslensk ungmenni líklegri að eiga við slíka örðugleika en gengur og gerist í Evrópu. Í öllum löndum eru það stúlkur sem frekar glíma við þessi vandamál en strákar.

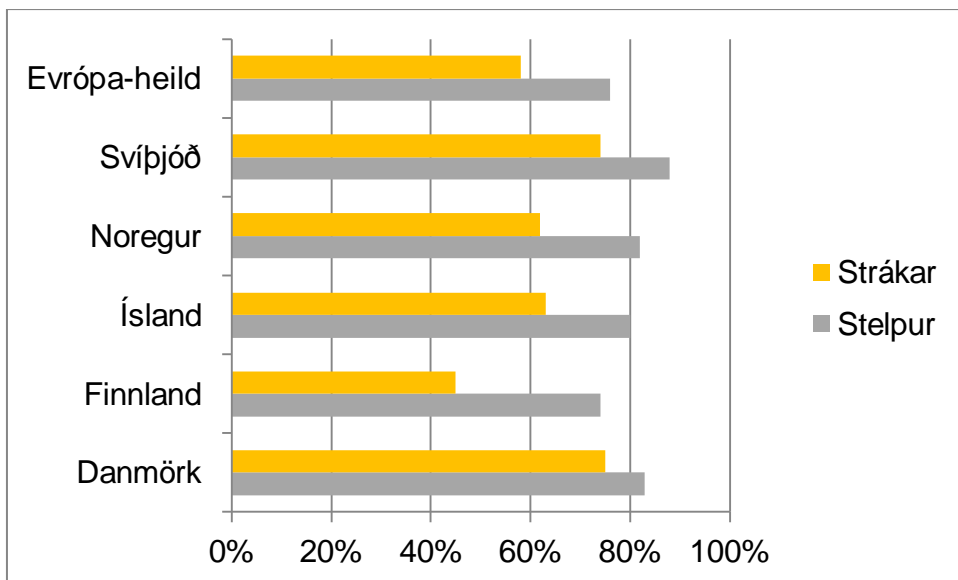

Tannburstun

Aðeins tæplega 70% nemenda í 6. bekk burstar tennur sínar tvisvar á dag eða oftar. Þetta hlutfall hækkar örlítið með aldri en alls ekki í öllum landshlutum. Um fjórðungur burstar einu sinni á dag og afgangurinn enn sjaldnar.

Hvað burstar þú oft í þér tennurnar?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Oftar en einu sinni á dag	68,6%	69,8%	71,6%
	Einu sinni á dag	28,7%	27,4%	25,4%
	A.m.k. einu sinni í viku	1,8%	2,0%	1,7%
	Sjaldnar en einu sinni í viku	,5%	,5%	1,0%
	Aldrei	,3%	,4%	,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Oftar en einu sinni á dag	68,0%	71,6%	72,8%
	Einu sinni á dag	28,5%	25,8%	23,6%
	A.m.k. einu sinni í viku	2,4%	1,9%	3,6%
	Sjaldnar en einu sinni í viku	,7%	,4%	
	Aldrei	,3%	,4%	
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Oftar en einu sinni á dag	71,1%	73,9%	73,5%
	Einu sinni á dag	25,2%	22,6%	23,5%
	A.m.k. einu sinni í viku	2,2%	2,1%	1,2%
	Sjaldnar en einu sinni í viku	,8%	,6%	,3%
	Aldrei	,8%	,9%	1,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%

Á myndinni hér að neðan má sjá samanburð á tannburstun íslenskra 10. bekkinga við Evrópu í heild og Norðurlöndin sérstaklega. Strákar eru alltaf mun latari við tannburstun en stelpur og á meðal íslenskra 10. bekkinga segjast 80% stelpna og 63% stráka gera það oftari en einu sinni á dag.

OFBELDI

Polendur eineltis

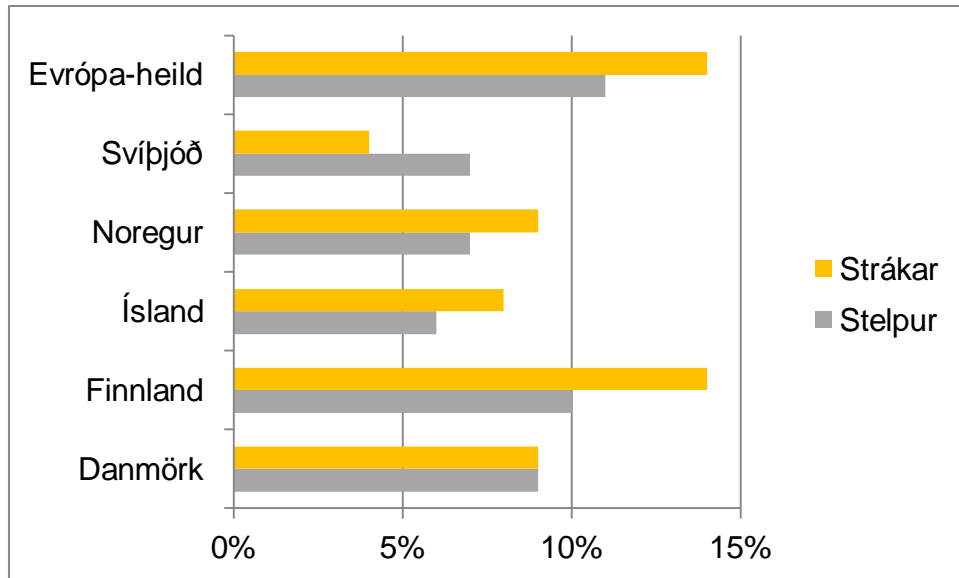
Nokkur breytileiki er milli landshluta á tíðni polenda eineltis en þó er ljóst að eftir því sem unglíngarnir eldast fækkar í þessum hópi. Þó vel hafi tekist til í eineltisforvörnum í íslenskum skólum er ljóst að talsvert hlutfall nemenda þarf að þola slíkt ofbeldi mjög oft. Meðal hafnfirskra unglínga eru það einvörðungu 10. bekkingar sem mælast aðeins hærri en gengur og gerist meðal jafnaldra þeirra.

Hversu oft hefur þú verið lagður/lögð í einelti í skólanum				
undanfarna mánuði?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	76,7%	77,7%	78,2%
	1-2	16,2%	16,2%	16,1%
	2-3/mán	3,2%	2,9%	2,5%
	Um 1/viku	1,7%	1,3%	1,1%
	Oftar	2,2%	2,1%	2,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	81,2%	82,4%	78,2%
	1-2	13,3%	12,9%	17,2%
	2-3/mán	2,7%	2,1%	2,0%
	Um 1/viku	1,5%	1,4%	1,5%
	Oftar	1,4%	1,3%	1,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	88,4%	88,8%	84,8%
	1-2	7,6%	7,8%	9,1%
	2-3/mán	1,9%	1,7%	3,0%
	Um 1/viku	,9%	,9%	1,5%
	Oftar	1,2%	,9%	1,5%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Eins og sést á súlurritinu hér að neðan upplifa 6. bekkingar á öllum Norðurlöndunum að Finnlandi undanskildu sjaldnar einelti en jafnaldrar þeirra annars staðar í Evrópu.

Hlutfall 6. bekkinga sem hafa verið lagðir í einelti a.m.k. tvisvar á síðustu tveimur mánuðum.

Gerendur eineltis

Þegar nemendur voru spurðir að því „Hversu oft hefur þú tekið þátt í að leggja annan nemanda í einelti í skólanum á undanförunum mánuðum?“ kom í ljós að langflestir sögðust aldrei hafa tekið þátt í slíku. Þó eru nokkrir sem gangast við því að þeir séu mjög virkir í því að leggja aðra í einelti – á milli 1-4% segist gera það oftár en einu sinni í viku og önnur 1-3% gerir það um það bil einu sinni í viku. Í samræmi við það að hafnafirskir 10. bekkingar eru frekar lagðir í einelti kemur í ljós að þeir eru einnig líklegri til að leggja í einelti en jafnaldrar þeirra annars staðar af landinu.

Hversu oft hefur þú tekið þátt í að leggja annan nemanda í einelti á undanförunum mánuðum?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	89,0%	90,3%	86,8%
	1-2	9,7%	8,5%	11,4%
	2-3/mán	,9%	,8%	1,4%
	Um 1/viku	,2%	,2%	
	Oftar	,2%	,2%	,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	89,4%	89,8%	90,5%
	1-2	9,7%	9,3%	9,0%
	2-3/mán	,2%	,2%	
	Um 1/viku	,2%	,3%	
	Oftar	,4%	,4%	,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	91,6%	92,0%	90,2%
	1-2	6,8%	6,4%	7,0%
	2-3/mán	,8%	,8%	,9%
	Um 1/viku	,2%	,2%	
	Oftar	,6%	,7%	1,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Viðbrögð umsjónakennara við einelti

Nemendur voru beðnir um að taka afstöðu til fullyrðingarinnar: „Umsjónarkennarinn minn bregst alltaf við þegar það kemur upp einelti í bekknum“. Langflestir sögðust vera frekar eða mjög sammála þessari fullyrðingu en eitthvað dró úr jákvæðninni með hækkandi aldri nemendanna. Það er að hafnfirskir áttundu bekkingar séu neikvæðir í svörum sínum en annars er enginn skýr munur.

Umsjónakennarinn minn bregst alltaf við þegar það kemur upp				
einelti í bekknum				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	59,8%	62,1%	56,9%
	Frekar sammála	21,7%	19,0%	24,7%
	Hvorki sammála né ósammála	10,0%	10,1%	11,2%
	Frekar ósammála	3,6%	3,8%	3,4%
	Mjög ósammála	4,9%	5,1%	3,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	44,8%	43,8%	42,6%
	Frekar sammála	29,9%	28,8%	27,1%
	Hvorki sammála né ósammála	15,5%	16,4%	16,6%
	Frekar ósammála	5,2%	6,0%	5,1%
	Mjög ósammála	4,6%	5,0%	8,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	41,0%	40,7%	46,6%
	Frekar sammála	31,0%	30,7%	29,6%
	Hvorki sammála né ósammála	18,6%	19,0%	13,9%
	Frekar ósammála	4,8%	5,0%	4,6%
	Mjög ósammála	4,5%	4,7%	5,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Viðbrögð annarra nemenda við einelti

Þátttakendur voru einnig beðnir um að segja hversu sammála eða ósammála þeir væru fullyrðingunni: „Ef nemendur sem verða vitni af einelti skipta sér af þá hættir eineltið“. Ekki voru allir sannfærðir um að sú væri raunin. Svör nemenda frá Hafnarfirði skáru sig ekki með skýrum hætti frá svörum nemenda annars staðar af landinu.

Ef nemendur sem verða vitni af einelti skipta sér af þá hættir eineltið		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	23,5%	25,7%	23,2%
	Frekar sammála	26,7%	25,8%	26,6%
	Hvorki sammála né ósammála	30,2%	29,7%	25,6%
	Frekar ósammála	9,8%	9,6%	10,9%
	Mjög ósammála	9,7%	9,3%	13,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	15,0%	15,1%	15,8%
	Frekar sammála	28,0%	27,8%	23,3%
	Hvorki sammála né ósammála	37,4%	36,3%	35,3%
	Frekar ósammála	12,6%	13,1%	14,7%
	Mjög ósammála	7,0%	7,8%	10,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	16,7%	16,4%	13,9%
	Frekar sammála	28,9%	29,4%	30,7%
	Hvorki sammála né ósammála	37,4%	37,4%	36,2%
	Frekar ósammála	11,3%	10,9%	12,1%
	Mjög ósammála	5,8%	6,0%	7,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Pekking á eineltisáætlun

Þegar nemendur voru beðnir um að segja hversu sammála eða ósammála þeir væru fullyrðingunni: „Ég þekki eineltisáætlun skólans míns og veit hvernig hún virkar“ kom í ljós athyglisvert mynstur í svörum. Um 30% sjöttu bekkinga sögðust vera „Mjög ósammála“ sem var nákvæmlega sama hlutfall og var „Mjög sammála“. Þekking á eineltisáætlun batnaði með hækkandi aldri nemenda. Nemendur í Hafnarfirði virðast hafa nokkuð betri þekkingu en jafnaldrar þeirra.

Ég þekki eineltisáætlun skólans míns og veit hvernig hún virkar				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	29,6%	28,9%	34,7%
	Frekar sammála	14,7%	14,1%	11,7%
	Hvorki sammála né ósammála	18,2%	18,1%	20,6%
	Frekar ósammála	7,6%	7,7%	8,9%
	Mjög ósammála	29,9%	31,1%	24,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	25,0%	24,5%	31,6%
	Frekar sammála	21,1%	20,1%	19,5%
	Hvorki sammála né ósammála	23,1%	23,6%	22,4%
	Frekar ósammála	9,4%	9,3%	6,0%
	Mjög ósammála	21,4%	22,4%	20,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	24,6%	23,0%	23,5%
	Frekar sammála	24,6%	24,3%	26,0%
	Hvorki sammála né ósammála	24,8%	25,7%	24,5%
	Frekar ósammála	9,8%	10,1%	11,0%
	Mjög ósammála	16,2%	16,8%	15,0%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Ótti við einelti

Þegar nemendur voru spurðir hvort þeir þorðu stundum ekki í skólann af ótta við einelti kom í ljós að þetta átti við um töluverðan hluta, einkum og sér í lagi yngri nemendur. Þetta er í samræmi við þá hugmynd að einelti hafi ekki aðeins neikvæð áhrif á þolendur heldur smitist óttinn yfir á aðra nemendur. Í Hafnarfirði er staðan svipuð.

Ég þori stundum ekki í skólann af ótta við neikvæða stríðni og einelti		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Mjög sammála	7,2%	6,9%	9,3%
	Frekar sammála	4,8%	4,3%	4,8%
	Hvorki sammála né ósammála	10,3%	9,5%	11,7%
	Frekar ósammála	7,9%	7,5%	7,6%
	Mjög ósammála	69,8%	71,9%	66,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Mjög sammála	5,7%	5,7%	8,6%
	Frekar sammála	4,0%	4,1%	4,6%
	Hvorki sammála né ósammála	9,2%	8,1%	8,3%
	Frekar ósammála	8,8%	8,9%	7,2%
	Mjög ósammála	72,4%	73,3%	71,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Mjög sammála	5,1%	5,6%	6,7%
	Frekar sammála	3,7%	3,4%	2,4%
	Hvorki sammála né ósammála	7,6%	6,7%	7,6%
	Frekar ósammála	7,4%	7,6%	8,3%
	Mjög ósammála	76,2%	76,7%	74,9%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Slagsmál

Langflestir nemendur höfðu aldrei lent í slagsmálum á síðustu 12 mánuðum. Yngri nemendurnir voru líklegri til þess en þeir eldri og nokkur munur sést milli landshluta. Hafnirsk ungmenni í öllum aldurshópum virðast líklegri til þess að lenda í slagsmálum en krakkar af öðrum svæðum.

Síðastliðna 12 mánuði, hversu oft hefur þú lent í slagsmálum?

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	68,6%	69,4%	66,2%
	1 sinni	16,2%	16,1%	17,6%
	2 sinnum	6,4%	6,7%	4,7%
	3 sinnum	3,6%	3,1%	4,7%
	Oftar	5,2%	4,7%	6,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	73,3%	73,2%	67,7%
	1 sinni	13,9%	14,6%	18,4%
	2 sinnum	5,8%	5,3%	4,2%
	3 sinnum	2,5%	2,5%	4,5%
	Oftar	4,6%	4,4%	5,1%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	84,0%	84,4%	81,0%
	1 sinni	7,2%	7,3%	8,1%
	2 sinnum	3,6%	3,5%	4,7%
	3 sinnum	2,0%	1,8%	1,9%
	Oftar	3,2%	2,9%	4,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

VÍMUEFNANEYSLA

Reykingar

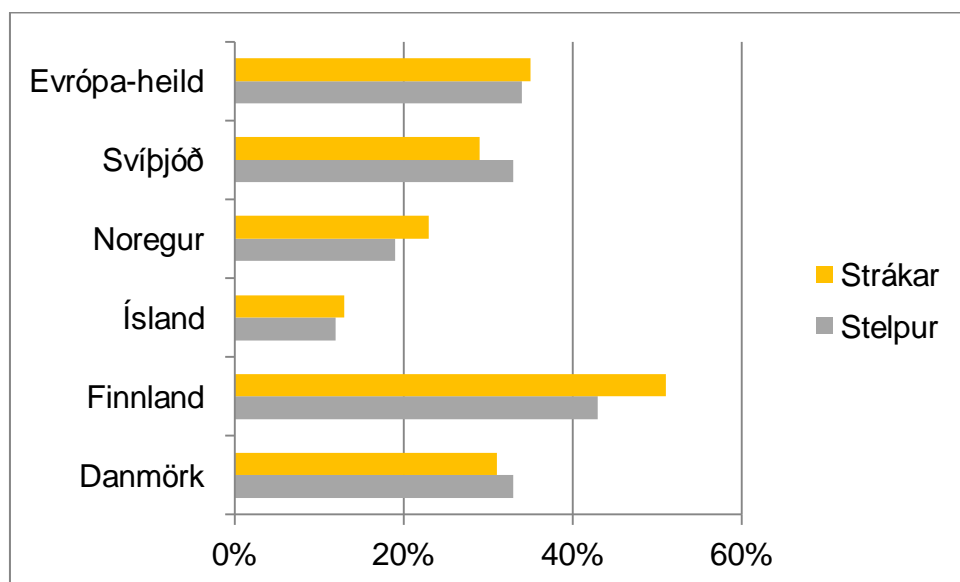
Í töflunni hér að neðan má sjá hversu stórt hlutfall nemenda viðurkennir að hafa prófað að reykja og hversu oft þau hafa gert það. Þó reykingar íslenskra unglinga séu með allra lægsta mótí miðað við önnur lönd, þá er ljóst að um 5% nemenda í 10. bekk eru farnir að reykja að staðaldri. Reykingar hafnfirskra unglinga skera sig ekki frá öðrum.

Hversu marga daga um ævina (ef nokkra) hefur þú reyktt sígarettur?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	98,4%	98,6%	98,6%
	1-2	1,0%	,8%	1,4%
	3-5	,2%	,1%	
	6-9			
	10-19	,1%	,1%	
	20-29			
	Oftar	,2%	,3%	
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	95,5%	95,9%	95,7%
	1-2	2,6%	2,3%	2,3%
	3-5	,6%	,7%	,9%
	6-9	,2%	,3%	,3%
	10-19	,3%	,1%	,3%
	20-29	,1%	,1%	
	Oftar	,7%	,6%	,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	87,2%	87,0%	86,6%
	1-2	4,2%	4,0%	5,3%
	3-5	1,8%	1,8%	0,6%
	6-9	,8%	,9%	,9%
	10-19	,6%	,7%	
	20-29	,5%	,7%	,9%
	Oftar	4,9%	5,0%	5,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Á súlurritinu hér að neðan sést samanburður á hlutfalli 10. bekkinga sem hafa nokkru sinni prófað að reykja. Eins og glögglega kemur í ljós eru íslenskir unglingar langtum ólíklegri til þess að prófa slíkt en jafnaldrar þeirra á Norðurlöndunum og annars staðar í Evrópu.

Hlutfall 10. bekkinga sem hafa prófað að reykja

Tóbaksforvarnir

Um helmingur nemenda í sjötta bekk segist hafa fengið fræðslu um skaðsemi tóbaks en hlutfallið eykst hratt með aldri og tæplega 90% tíundu bekkinga hefur fengið slíkt. Tvennt er þó umhugsunarvert þegar þessar niðurstöður eru skoðaðar. Í fyrsta lagi má velta því fyrir sér hvers vegna hlutfall þeirra sem hafa fengið fræðslu um skaðsemi tóbaks nær ekki 100% og í öðru lagi má spyrja hvort ekki sé ráðlegra að hefja hana fyrr. Í töflunni hér á undan um reykingar má sjá að nokkur hluti nemenda er farinn að fíkta þegar í sjötta bekk en aðeins helmingur nemenda í þeim aldurshóp hefur fengið fræðslu. Þetta á ekki síst við í Hafnarfirði.

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Já	51,9%	48,2%	36,9%
	Nei	30,4%	32,9%	40,3%
	Veit ekki	17,7%	18,9%	22,7%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Já	84,9%	84,2%	88,7%
	Nei	8,4%	8,8%	7,1%
	Veit ekki	6,8%	7,0%	4,2%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Já	87,8%	88,1%	86,0%
	Nei	7,0%	7,1%	9,4%
	Veit ekki	5,2%	4,8%	4,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Tóbak í vör

Aðeins nemendur í 10. bekk voru spurðir að því hvort þeir hefðu notað tóbak í vör. Talsverður hluti hefur prófað slíkt en það er þó nokkuð misjafnt eftir landshlutum. Á milli 2-7% tíundu bekkinga hafa notað tóbak í vör mjög oft.

		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
10. bekkur	Aldrei	89,4%	89,7%	88,9%
	1-2	4,2%	4,1%	4,9%
	3-5	1,5%	1,5%	2,5%
	6-9	,8%	,6%	
	10-19	,8%	,9%	,6%
	20-29	,3%	,4%	,6%
	Oftar	3,1%	2,9%	2,5%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

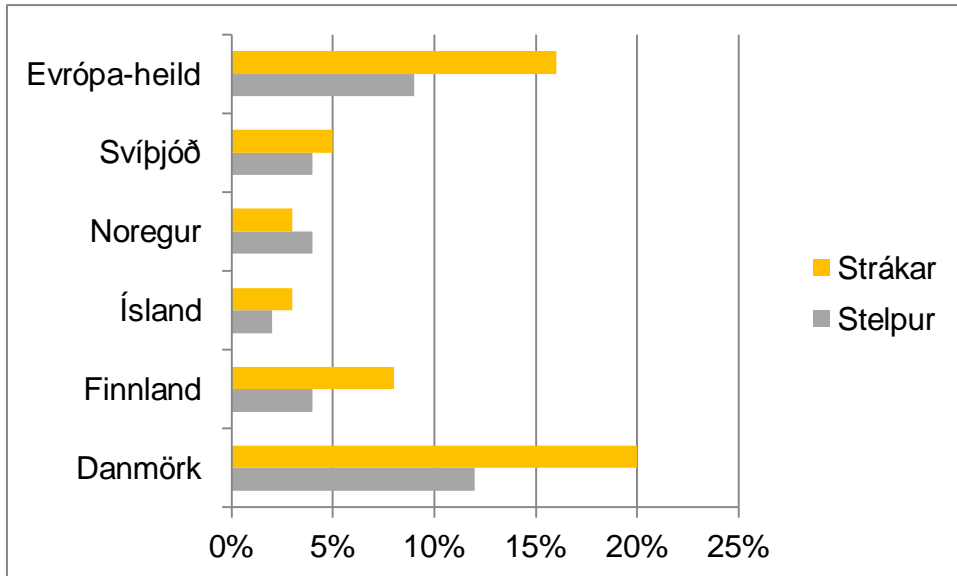
Áfengisdrykkja

Áfengisneysla íslenskra unglunga hefur dregist mjög saman síðustu áratugi. Í þessari rannsókn kom í ljós að um 5% sjöttu bekkinga hafði prófað áfengi og þar af flestir aðeins einu sinni eða tvisvar. Sífellt fleiri prófa eftir því sem hópurinn eldist en meðal tíundu bekkinga segjast samt um 70% aldrei hafa smakkað vín. Hins vegar eru einstaklingar innan þessa aldurshóps sem hafa drukkið mjög oft. Hafnafirskir unglingar í 6. og 8. bekk fylgja jafnöldrum sínum en í 10. bekk eru þeir yfir landsmeðaltali – sérstaklega þar sem tíðasta áfengisneyslan er mæld.

Hversu marga daga um ævina (ef nokkra) hefur þú drukkið áfengi?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	94,9%	95,5%	95,6%
	1-2	3,9%	3,5%	3,4%
	3-5	,7%	,5%	,3%
	6-9	,4%	,3%	,3%
	10-19	,0%	,0%	
	Oftar	,1%	,1%	,3%
	Heild	100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	88,5%	88,7%	87,1%
	1-2	7,7%	7,3%	6,6%
	3-5	1,9%	2,3%	3,4%
	6-9	1,0%	,9%	2,0%
	10-19	,4%	,3%	
	20-29	,1%	,0%	,3%
	Oftar	,5%	,6%	,6%
Heild	100,0%	100,0%	100,0%	
10. bekkur	Aldrei	70,6%	70,1%	65,1%
	1-2	12,7%	12,8%	16,8%
	3-5	6,8%	6,8%	5,5%
	6-9	3,0%	3,3%	3,4%
	10-19	2,8%	2,6%	2,4%
	20-29	1,0%	1,2%	2,4%
	Oftar	3,1%	3,1%	4,3%
Heild	100,0%	100,0%	100,0%	

Súluritið hér að neðan sýnir hlutfall 10. bekkinga sem drekka áfengi einu sinni í viku að minnsta kosti. Eins og sjá má eru öll Norðurlöndin, að Danmörku undanskilinni, varla hálfdrættingar miðað við önnur lönd í Evrópu. Aðeins 2% íslenskra stúlkna í 10. bekk drekka svo oft en það gera hins vegar 12% danskra stúlkna. Sambærilegar tölur fyrir stráka eru 3% fyrir þá íslensku samanborið við 20% hjá þeim dönsku.

Hlutfall 10. bekkinga sem drekka áfengi vikulega eða oftar

Ofurölvun

Þó mikilvægt sé að greina hvort unglingar séu farnir að smakka vín þá er ekki síður brýnt að skoða tíðni ofurölvunar. Þess vegna voru nemendurnir beðnir um að svara spurningunni: „Hefur þú einhvern tíma á ævinni drukkið svo mikið áfengi að þú hefur orðið blindfull(ur)?“ Af svörunum má ráða að nokkur breyting verður á árunum milli 8. og 10. bekkjar þar sem þeim nemendum fjölgar mjög sem orðið hafa ofurölvi. Á þessari mælingu koma 10. bekkjarnir frá Hafnarfirði einnig aðeins verr út en jafnaldrar.

Hefur þú einhvern tíma drukkið svo mikið áfengi að þú hefur orðið blindfull(ur)?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Aldrei	99,0%	99,2%	99,0%
	1-2	,8%	,6%	1,0%
	3-5	,1%	,1%	
	6-9	,0%		
	10-19	,0%	,0%	
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Aldrei	97,7%	97,6%	97,7%
	1-2	1,2%	1,4%	1,1%
	3-5	,5%	,4%	,9%
	6-9	,1%	,2%	
	10-19	,4%	,4%	,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Aldrei	88,6%	88,3%	84,4%
	1-2	4,8%	4,7%	6,4%
	3-5	2,9%	3,4%	4,9%
	6-9	1,5%	1,6%	1,5%
	10-19	2,2%	2,0%	2,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Forvarnir gegn áfengi

Eins og sést í töflunni að neðan telur aðeins um helmingur barna í sjötta bekk sig hafa fengið fræðslu um skaðsemi áfengis. Það sama segja um 85% tíundu bekkinga og má velta því fyrir sér hvers vegna þær tölur eru ekki hærri. Hafnafirsku ungmennin eru líklegri til þess að telja sig ekki hafa fengið þessa fræðslu en jafnaldrar þeirra annars staðar af landinu.

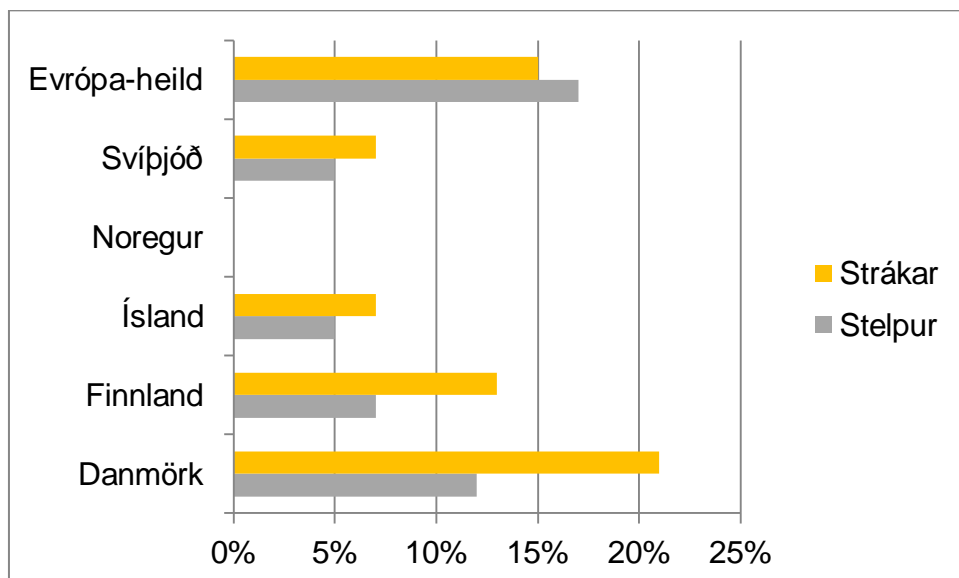
Hefurðu fengið fræðslu í skólanum um varnir gegn áfengi?		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Já	46,2%	44,3%	35,2%
	Nei	34,7%	36,3%	44,0%
	Veit ekki	19,1%	19,4%	20,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Já	72,0%	70,8%	69,0%
	Nei	15,4%	16,4%	18,2%
	Veit ekki	12,6%	12,8%	12,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Já	84,4%	84,1%	80,1%
	Nei	8,5%	8,4%	11,4%
	Veit ekki	7,1%	7,5%	8,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Kannabisneysla

Nemendur í 10. bekk voru spurðir um reynslu sína af kannabis. Tæplega 7% þeirra hafði reynslu af slíku en tíðnin var nokkuð breytileg eftir landshlutum. Hlutfall íslenskra unglunga sem prófað hefur kannabis hefur farið örlítið minnkandi síðustu tvo áratugi en hins vegar hefur þeim fjölgað sem eru í mikilli kannabisneyslu. Eins og sést á þessari töflu þá segjast um 2% unglunga hafa notað kannabis 30 sinnum eða oftar. Það þýðir að ef í hverjum árgangi eru 4 þúsund unglingar þá eru rúmlega 80 þeirra í mjög þungri neyslu. Tíðni kannabisneyslu í Hafnarfirði er svipuð og á öðrum stöðum.

Hefur þú notað kannabisefni (hass eða marjúána) um ævina?		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
10. bekkur	Aldrei	93,3%	92,4%	92,9%
	1-2	2,0%	2,3%	2,8%
	3-5	1,0%	1,1%	1,2%
	6-9	,8%	1,0%	,9%
	10-19	,5%	,6%	,3%
	20-29	,3%	,2%	
	Oftar	2,1%	2,3%	1,8%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Á súluritinu sést samanburður á því hversu hátt hlutfall nemenda í 10. bekk hafa einhvern tíma prófað kannabis. Meðaltalið fyrir Evrópu er 15% meðal stráka en 17% fyrir stelpur. Eins og sést er Ísland á líku reki og Svíþjóð en hér á landi hafa 7% stráka og 5% stelpna prófað efnið. Noregur mælir ekki kannabisneyslu.

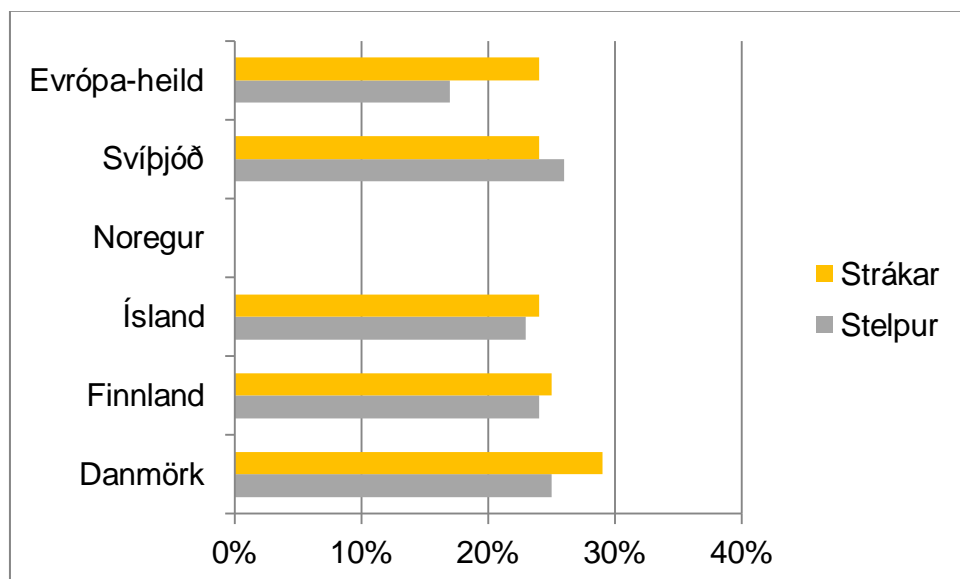

Kynlíf og smokkanotkun

Aðeins var spurt um reynslu af kynlífi meðal nemenda í 10. bekk. Um fjórðungur þeirra sagðist hafa haft samfarir en það var reyndar nokkuð breytilegt eftir landshlutum. Af þeim sem höfðu sifið hjá sögðust um 65% hafa notað smokka til getnaðarvarna. Notkun þeirra var ekki mismunandi eftir landshlutum. Hafnfirsk ungmenni eru almennt fyrr til að byrja að stunda kynlíf en jafnaldrar þeirra.

Hefur þú einhvern tímann haft samfarir (stundum kallað að sofa hjá)?				
		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
10. bekkur	Nei	76,2%	77,3%	71,7%
	Já	23,8%	22,7%	28,3%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%

Súluritið að neðan sýnir hlutfall nemenda í 10. bekk sem hefur haft samfarir. Tölurnar eru svipaðar milli þeirra landa sem eru á ritinu nema hvað tíðni kynferðislegrar virkni meðal stúlkna á Norðurlöndunum svipar til stráka, en þegar horft er á Evrópulöndin í heild er meiri munur milli kynjanna. Noregur spyr ekki um kynhegðun.

Kynfræðsla

Nemendur í 6., 8. og 10. bekk voru spurðir hvort þeir hefðu fengið kynfræðslu í skólanum. Í ljós kom að í kringum 90% tíundu bekkinga hafði fengið slíkt en það var nokkur munur milli landsvæða. Áberandi var hversu vel nemendur á Austurlandi stóðu. Það er ekki síst athyglisvert með hliðsjón af töflunni á undan en þar kom í ljós að nemendur af því landsvæði voru líklegastir til þess að hafa ekki prófað að sofa hjá. Annað sem vert er að skoða er hversu mikill munur er á því hvenær nemendur byrja að fá kynfræðslu. Um 70% nemenda í 6. bekk á Austurlandi hefur fengið slíka fræðslu samanborið við 30% nemenda á Norðurlandi eystra. Það virðist þó ekki hafa áhrif á hlutfall þeirra sem hafa haft samfarir þegar komið er upp í 10. bekk á því svæði. Hafnafirskir unglingar virðast fá kynfræðslu fyrr en aðrir.

Hefurðu fengið kynfræðslu í skólanum?		Landið allt	Höfuðborgarsvæðið	Hafnarfjörður
6. bekkur	Já	58,7%	60,8%	79,1%
	Nei	30,9%	29,7%	11,4%
	Veit ekki	10,4%	9,4%	9,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
8. bekkur	Já	77,4%	72,9%	71,5%
	Nei	14,8%	18,3%	20,1%
	Veit ekki	7,8%	8,8%	8,4%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%
10. bekkur	Já	90,5%	90,4%	87,9%
	Nei	6,3%	6,2%	8,5%
	Veit ekki	3,1%	3,4%	3,6%
Heild		100,0%	100,0%	100,0%